

राष्ट्रीय क्षयरोग दुरीकरण कार्यक्रमांतर्गत
अत्यावश्यक क्षयरोग विरोधी औषधांचे ई-निविदेने
दोन वर्षासाठी दर निश्चिती (Rate Contract)
करून त्यानुसार औषधांची खरेदी
आवश्यकतेप्रमाणे करण्यास प्रशासकीय मान्यता
देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: प्रशामा-०९१९/प्र.क्र.४९०/आरोग्य -७
१० वा मजला, गो. ते. रुग्णालय संकुल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई - ४००००१.
दिनांक : ०३ मे, २०२१.

वाचा :-

- १) सहसंचालक, आरोग्य सेवा (कुष्ठ व क्षयरोग), पुणे यांचे पत्र क्र.ससंआसे/कुष्ठवक्षय/ कक्ष
औ.भां./NTEP/क्षयरोगविरोधी औषधींचे दोन वर्षासाठी दर निश्चिती/५५०-५५४/२०२१,
दिनांक ०४.०१.२०२१.
- २) श्री.मनोज झालानी, अतिरिक्त सचिव व अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, नवी
दिल्ली यांचे पत्र, दिनांक २३.०५.२०१९.
- ३) डॉ.व्ही.एस.सल्होत्रा, ADDG (TB), नवी दिल्ली, दिनांक १०.०६.२०१९ रोजीचे पत्र.
- ४) डॉ.संजय कुमार मट्टू, सहसंचालक (क्षयरोग), आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालय (केंद्रीय
क्षयरोग विभाग), नवी दिल्ली यांचे दिनांक १३.१०.२०२० चे पत्र.
- ५) आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई
यांच्याकडील दिनांक २८.१२.२०२० रोजीची मान्य टिप्पणी.
- ६) सहसंचालक, आरोग्य सेवा (कुष्ठ व क्षयरोग), पुणे यांचे पत्र क्र.ससंआसे/कुष्ठवक्षय/ कक्ष
औ.भां./NTEP/क्षयरोगविरोधी औषधींचे दोन वर्षासाठी दर निश्चिती/२१४३२/२०२१, दिनांक
१२.०४.२०२१

प्रस्तावना :-

सन २०२५ पर्यंत संपूर्ण देश क्षयरोग मुक्त करण्याचे उद्दिष्ट केंद्र शासनाने निर्धारित केले आहे. राज्यास क्षयरोग विरोधी औषधांचा पुरवठा हा केंद्र शासनाच्या मध्यवर्ती क्षयरोग विभाग, नवी दिल्ली यांच्यामार्फत केला जातो. तथापि, काही वेळा केंद्रीय स्तरावर क्षयरोग विरोधी औषधांचे खरेदी प्रक्रिया राबविण्यास विलंब होणार असल्यास अथवा इतर काही तांत्रिक अडचणींमुळे सदर औषधांचा पुरवठा होण्यास विलंब लागणार असल्यास मध्यवर्ती क्षयरोग विभागाकडून राज्यास किंवा

जिल्हास्तरावर स्थानिक पातळीवर काही क्षयरोग विरोधी औषधांची खरेदी करण्यास परवानगी दिली जाते. त्यास अनुसरून राज्यस्तरावर हाफकिन जैव औषध महामंडळ, मुंबई यांच्यामार्फत सदर औषधांची खरेदी केली जाते अथवा सर्व जिल्हा/ शहर क्षयरोग अधिकारी यांना त्यांचे आवश्यकतेनुसार स्थानिक पातळीवर औषधे खरेदी करण्यास परवानगी दिली जाते.

तथापि, स्थानिक स्तरावर क्षयरोग विरोधी औषधे ही कमी प्रमाणात लागत असल्याने ती वेळेवर उपलब्ध होत नाही व कमी संख्येत असल्याने त्यांची दरपत्रके सुध्दा प्राप्त होत नाहीत. तसेच जिल्ह्याजिल्ह्यांमध्ये सदर औषधांच्या किंमतीमध्ये तफावत असते. यामुळे लेखापरिक्षणात याबाबत आक्षेप घेतला जाऊ शकतो. सबब, जिल्हा/शहर क्षयरोग अधिकारी यांच्याकडून सदर औषधे स्थानिक पातळीवर उपलब्ध होत नसल्याबाबत कळविले जाते. परिणामी क्षयरुग्णास योग्य मात्रेत व अखंडीत औषधोपचार देण्यात अडथळे येतात. क्षयरुग्णांना सदर औषधे ठरलेल्या पूर्ण कालावधीसाठी विनाव्यत्यय, योग्य मात्रेत व अखंडीत द्यावी लागतात. अन्यथा त्यांचा आजार बळावून मृत्यू देखील होऊ शकतो आणि रुग्णांच्या सहवासीत व्यक्तींना क्षयरोगाची लागण होऊ शकते.

केंद्र शासनानेही त्यांच्या दिनांक २३.०५.२०१९ व दिनांक १३.१०.२०२० च्या पत्रान्वये सर्व राज्यांना दरकरार प्रस्थापित करण्याची शिफारस केली आहे. (All States to establish rate contracts of all drugs and diagnostics items under NTEP, except for the CBNAAT/ TruNAT machines and cartridges/ chips to the extent of 25% of the annual requirements at the start of each financial year.)

या अनुषंगाने उपरोक्त वाचा येथील क्र.१ व ६ अन्वये सहसंचालक, आरोग्य सेवा (कुष्ठ व क्षयरोग), पुणे यांनी सादर केलेल्या राष्ट्रीय क्षयरोग दुरीकरण कार्यक्रमांतर्गत अत्यावश्यक असणाऱ्या (वार्षिक आवश्यकतेच्या २५ टक्के) क्षयरोग विरोधी औषधांचे ई-निविदा प्रसिध्द करून दोन वर्षासाठी दर निश्चिती (Rate Contract) करण्यास व सदर क्षयरोग विरोधी औषधांची खरेदी आवश्यकतेप्रमाणे दर निश्चिती (Rate Contract) नुसार करण्याच्या प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

पूर्वगामी परिच्छेदात नमूद केलेली वस्तुस्थिती व सद्याच्या कोरोना साथीच्या काळात क्षयरुग्णांस योग्य मात्रेमध्ये व अखंडीत औषधोपचार मिळण्याची असलेली नितांत आवश्यकता विचारात घेऊन विशेष बाब म्हणून एकूण वार्षिक आवश्यकतेच्या (Requirement) २५ टक्के अत्यावश्यक क्षयरोग विरोधी औषधांची हाफकिन जैव औषध महामंडळ, मुंबई यांच्यामार्फत ई-

निविदा प्रसिध्द करुन दोन वर्षासाठी दर-निश्चिती (Rate Contract) करण्यास खालील नमूद केलेल्या अटीच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. त्याचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे. :-

दर निश्चिती (Rate Contract) करावयाच्या क्षयरोग विरोधी औषधांची यादी व आवश्यकता

Sr. No	Name of anti TB Drugs	Unit of measurement	Required Quantity (25% of Yearly requirement)	Approximate Price	Total Rs.
1	Moxifloxacin 400mg	Tablet	1240583	15.67	19439935.61
2	Ethlonamide 125mg	Tablet	11248	5.04	56689.92
3	Ethlonamide 250mg	Tablet	367985	5.82	2141672.70
4	Clofazimin 50mg	Capsule	72421	1.09	78938.89
5	Clofazimin 100mg	Capsule	1010071	1.69	1707019.99
6	Pyrazinamide 500mg	Tablet	511767	1.29	660179.43
7	Pyrazinamide 750mg	Tablet	376071	1.56	586670.76
8	Ethambutol 400mg	Tablet	124625	1.71	213108.75
9	Ethambutol 800mg Tab	Tablet	336051	3.03	1018234.53
10	Isonlazid 300mg Tab	Tablet	6026354	0.94	5664772.76
11	Bedaquilline 100mg	Jar (jar of 188 Tablets)	1392	26000	361920000
12	Delamanid 150mg	Tablet	34860	172.09	5999057.40
13	Levofloxacin 250mg	Tablet	395622	1.46	577608.12
14	Levofloxacin 500mg	Tablet	745934	2.48	1849916.32
15	Cycloserine 250mg	Capsule	1864545	17.15	31976946.75
16	Linezolid 600mg	Tablet	1418382	34.68	49189487.76
17	Pyridoxin 100mg Tab	Tablet	504599	1.78	898186.22
18	Sodium-PAS-04 GM. Sachet (9.2gm with 60BA)	Sachet	198000	50.98	10094040
19	Amikacin 500mg	Ampoule	24381	44.85	1093487.85
20	Rifampicin 150mg	Capsule	52290	2.47	129156.30
21	Rifampicin 450mg	Capsule	97259	4.91	477541.69
22	4 FDCs (Adult)	Strip of 28 Tablets	232275	130.38	30284014.50
23	3 FDCs (Adult)	Strip of 28 Tablets	464553	105.10	48824520.30
24	3 FDCs (Pediatric)	Strip of 28 Tablets	33360	91.72	3059779.20
25	2 FDCs (Pediatric)	Strip of 28 Tablets	66726	76.38	5096531.88
26	Ethambutol 100mg	Tablet	2802387	0.75	2101790.25
27	Isoniazid 100mg	Tablet	1007100	0.53	533763
28	Pyridoxin 25mg	Tablet	675000	0.75	506250
29	Pyridoxin 50mg	Tablet	5535000	1.05	5811750
Total					266263050.90

सदर प्रशासकीय मान्यता पुढील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे:-

- १) सन २०१९-२० या वर्षामध्ये उपचारावर असलेल्या क्षयरुग्णांच्या संख्येवर औषधांची मागणी निश्चित करून रुग्ण संख्या व लागणारी औषधे (डोसेससह) यांची संख्या आणि पुरवठादाराला औषधे देण्यासाठी लागणारा कालावधी याची काटेकोरपणे सांगड घालून औषधे खरेदी करावीत.
- २) केंद्र शासनाच्या आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालय, नवी दिल्ली (Central TB Division) यांच्या दिनांक २३.०५.२०१९ व दि.१३.१०.२०२० च्या पत्रान्वये देण्यात आलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार कार्यवाही करण्यात यावी. क्षयरुग्णांकरीताच्या औषधांची आवश्यकता / मागणी याची शहानिशा / खातरजमा करण्यात येऊन त्यानुसार खरेदी करण्यात यावी.
- ३) सदर औषधे केवळ मध्यवर्ती क्षयरोग विभाग, नवी दिल्ली (Central TB Organization, New Delhi) यांच्या सूचनेनुसार व त्यांच्याकडून पुरेसा पुरवठा न झाल्यासच खरेदी करण्यात यावीत.
- ४) सदर औषधांचा पुरवठा हा जिल्ह्याने केलेल्या मागणीनुसार व जिल्हास्तरावर करणे बंधनकारक राहील.
- ५) सदरहू औषधांचे विनिर्देश केंद्र शासनाने निर्धारित केल्याप्रमाणे व अद्ययावत असल्याची खातरजमा करण्यात यावी. खरेदी करावयाच्या बाबींचे तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) केंद्र शासनाने मान्य केलेल्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार संबंधित तज्ञांनी (तांत्रिक समिती / अधिकारी) यांनी तयार केलेले असावेत. त्यानंतरच याबाबींची खरेदी करण्यात यावी.
- ६) शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र. भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-III/ उद्योग-४, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ अन्वये प्रसिध्द करण्यात आलेल्या शासकीय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठीच्या कार्यपद्धतीची सुधारीत नियमपुस्तिका यामधील तरतूदीनुसार विहित मर्यादेत खरेदी प्रक्रिया राबविण्यात यावी.
- ७) खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींची पुरवठापूर्व / पुरवठानंतर नमुना तपासणी (pre/Post dispatch random sample inspection) करून उचित व योग्य विनिर्देश (specification) असलेल्या वस्तुंचीच खरेदी करण्यात येईल, याची खात्री करण्यात यावी.
- ८) खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींचा पुरवठा झाल्यानंतर त्यांची साठवणूक व वितरण (storage & distribution) करणे तसेच, पुरवठा साखळी व्यवस्थापन (Supply chain management)

आणि वस्तुसूची व्यवस्थापन (Inventory Management) योग्य पद्धतीने करुन सदर बाबी विनावापर पडून राहणार नाहीत व त्यांचा विहीत मुदतीत वापर होईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.

- ९) सदर औषधांच्या प्रस्तावित खरेदीसाठी येणारा खर्च हा NCDP Flexipool/ Free Diagnostics and Free Drugs/ National Free Diagnostic Services- Free Pathological Services (FMR Code - 6.4.1) व राष्ट्रीय क्षयरोग दुरीकरण कार्यक्रमांतर्गत Procurement of Drugs (FMR Code- ६.२.१४.२) याखालील उपलब्ध अनुदानातून अनुदानातून भागविण्यात यावा.
- १०) तसेच, या बाबींच्या खरेदी द्विरुक्ती (Duplication) होणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी. याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी कार्यक्रम प्रमुखांची राहिल.
- ११) संपूर्ण खरेदी प्रक्रिया राबविताना केंद्रिय दक्षता आयोगाच्या मार्गदर्शक सूचनांचे (CVC Guidelines) तंतोतंत पालन करण्यात यावे.
- १२) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/भाग-२/२०१३/विनियम, दिनांक १७.०४.२०१५ सोबतच्या परिशिष्टातील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग- पहिला उपविभाग-दोन मधील अ.क्र.४ नियम क्र.७ समोरील स्तंभ क्र.६ येथील अटींची पूर्तता करण्यात यावी.
- १३) खरेदी प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर खरेदी समितीच्या मान्यतेनंतरच पुरवठा आदेश निर्गमित करण्यात यावेत. सदर प्रकरणी सार्वजनिक आरोग्य विभाग शासन निर्णय क्र.खरेदी-२०१६/प्र.क.२४०/आरोग्य-८, दिनांक २६.०७.२०१७ च्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
- १४) अतिरिक्त सचिव व अभियान संचालक (रा.स्वा.मि.), भारत सरकार, स्वास्थ्य कल्याण परिवार मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या अशाप-T-१८०१८/०४/२०१८-Part(२) दिनांक २३.०५.२०१९ अन्वये कळविल्यानुसार प्रस्तावित खरेदी ही वार्षिक मागणीच्या २५% पेक्षा जास्त होणार नाही याची कार्यक्रम प्रमुखांनी दक्षता घ्यावी.

वरील १ ते १४ येथे नमूद अटींची पूर्तता करण्याची व औषधांची खरेदी नियमानुसार व आवश्यकते प्रमाणे करण्यात आली आहे किंवा नाही हे सुनिश्चित करण्याची संपूर्ण जबाबदारी आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई, संचालक

(आरोग्य सेवा), आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई, सहसंचालक, आरोग्य सेवा (कुष्ठ व क्षयरोग), पुणे व कार्यक्रम प्रमुख यांची राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०४०६१७४४२६६८१७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(मिलिंद कुळकर्णी)

अवर सचिव महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
- २) अतिरिक्त अभियान संचालक, राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान, मुंबई.
- ३) संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
- ४) संचालक १ व २, आरोग्य सेवा, मुंबई व पुणे.
- ५) सहसंचालक, आरोग्य सेवा (खरेदी कक्ष), मुंबई
- ६) सहसंचालक, आरोग्य सेवा (कुष्ठ व क्षयरोग), पुणे
- ७) सर्व सह संचालक (आरोग्य सेवा संचालनालया मार्फत)
- ८) सर्व सहसचिव/उपसचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग.
- ९) उप संचालक, सर्व मंडळ कार्यालये.
- १०) सर्व जिल्हा शल्य चिकित्सक (FWB मार्फत)
- ११) सर्व जिल्हा आरोग्य अधिकारी (FWB मार्फत)
- १२) सर्व जिल्हा क्षयरोग अधिकारी
- १३) निवडनस्ती (आरोग्य-७)